

Dejepis 7. ročník

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie continuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských skupín. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie	
Názov predmetu:	DEJEPIS
Ročník:	siedmy
Časová dotácia:	1 h týždenne/33 h ročne
ŠVP:	1
ŠkVP:	1 h
Vyučovací jazyk:	slovenský

Hlavné ciele učebného predmetu

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou

Metódy a formy

Odporúčania Pedagogicko-organizačných pokynov sú rozpracované v štandardoch a tematických plánoch predmetu.

Realizácia vyučovania prebieha prevažne v kmeňových triedach.

Učiteľ používa pri výučbe metódy:

- motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia)
- aktivizujúce metódy (situačná metóda, kooperatívne vyučovanie)
- expozičné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, demonštračná metóda, inštruktáž)
- problémové metódy (projektová metóda, brainstorming)
- fixačné metódy (metódy opakovania a precvičovania pomocou úloh na pracovných listoch)
- diagnostické metódy (pozorovanie)

V predmete dejepis sa uplatňujú nasledovné **prierezové témy**:

- multikultúrna výchova
- osobnostný a sociálny rozvoj
- ochrana života a zdravia

· tvorba projektu a prezentačné zručnosti - sú integrované do jednotlivých tematických celkov.

Vzdelávací obsah je rozdelený na niekoľko tematických celkov:

PREDKOVIA SLOVÁKOV V KARPATSKEJ KOTLINE (9 hodín)

SLOVÁCI V UHORSKOM KRÁĽOVSTVE (10 hodín)

OBRAZY NOVOVEKÉHO SVETA (8 hodín)

HABSBURSKÁ MONARCHIA (6 hodín)

Obsahový štandard

PREDKOVIA SLOVÁKOV V KARPATSKEJ KOTLINE

Sloveni, náboženstvo, spôsob života, Franská ríša, byzantská ríša, Samova ríša, Nitrianske kniežactvo, Moravské kniežactvo, Veľká Morava, Cyril a Metod, byzantská misia, kniežatá Veľkej Moravy

SLOVÁCI V UHORSKOM KRÁĽOVSTVE

Arpádovci, dynastie, Štefan I., Ondrej II., Karol Róbert, kolonizácia, Ľudovít I., Žigmund Luxemburský, gotická cesta, Matej Korvín, banské mestá, Kremnica, Banská Štiavnica, Banská Bystrica, život baníkov, dukát

OBRAZY NOVOVEKÉHO SVETA

mešťan, humanizmus, renesancia, Mikuláš Kopernik, Leonardo da Vinci, Ján Gutenberg, karavela, objavenie Ameriky, (Krištof Kolumbus), kolónie, oboplávanie zemegule (F. Magalhaes), kolonializmus, od cechu k manufaktúre, zámorský obchod, Martin Luther, Ignác z Loyoly, reformácia, protestant, katolík

HABSBURSKÁ MONARCHIA NA PRAHU NOVOVEKU

Moháč, Turci, Bratislava – centrum uhorského kráľovstva, Habsburgovci, protireformácia

Výkonový štandard

PREDKOVIA SLOVÁKOV V KARPATSKEJ KOTLINE

Žiaci sú schopní:

- opísať pravlasť Slovanov, dôvody a územia sťahovania,
- rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy
- identifikovať vzťahy medzi Slovanmi a Avarmi,
- uviesť príčiny vzniku Samovej ríše a jej význam,
- vysvetliť vznik, vývoj a fungovanie Franskej a Byzantskej ríše

- opísať vznik a rozmach Veľkomoravskej ríše,
- zhodnotiť prínos Cyrila a Metoda pre rozvoj našej kultúry a štátnosti,
- opísať Veľkomoravskú ríšu počas panovania Rastislava a Svätopluka,
- opísať kultúru a vzdelanosť vo Veľkomoravskej ríši
- rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy

SLOVÁCI V UHORSKOM KRÁĽOVSTVE

Žiaci sú schopní:

- vysvetliť vznik Uhorského kráľovstva a prínos predkov Slovákov pri jeho utváraní,
- rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska,
- rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska,
- zhodnotiť vládu Štefana I.,
- zhodnotiť význam Nitrianskeho vojvodstva,
- analyzovať Zlatú bulu Ondreja II.,
- analyzovať a zhodnotiť spôsob života ľudí vo vrcholnom stredoveku a dnes,
- zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska,
- vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách

OBRAZY NOVOVEKÉHO SVETA

Žiaci sú schopní:

- charakterizovať humanizmus a renesanciu,
- rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť,
- rozlíšiť a analyzovať pojmy objaviteľa a dobyvateľa,
- uviesť príčiny zámorských objavov,
- posúdiť dôsledky zámorských objavov,
- porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre,
- zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie

HABSBURSKÁ MONARCHIA NA PRAHU NOVOVEKU

Žiaci sú schopní:

- rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526
- objasniť postavenie Slovenska v Habsburskej monarchii,
- charakterizovať postavenie Slovenska v susedstve Osmanskej ríše,
- uviesť príčiny a dôsledky protihabsburských povstaní v Uhorsku,
- vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku,
- pracovať so školskými historickými prameňmi z každého preberaného historického obdobia

Učebné zdroje

Na hodinách dejepisu sa budú používať učebnice: Letz: Dejepis pre 7. ročník základných škôl.

Súčasťou učebných zdrojov budú aj ďalšie učebné a didaktické materiály pripravené učiteľom.

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s aktuálnym Metodickým pokynom na hodnotenie žiakov základnej školy.

Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známku s dôrazom na samostatnosť a správnosť zadaných úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických činností, prezentáciu projektov, tvorbu vlastných referátov a ústnym skúšaním.

Oblasti hodnotenia:

- aktivita, zapojenie sa do činnosti
- snaha, usilovnosť
- samostatná práca – schopnosť samostatne hľadať riešenie
- práca v tíme
- tvorba projektu
- kontrola vedomostí

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy:

1. verbálna forma kontroly – prezentovať poznatky žiaka na základe jeho odpovede. Hodnotiť podľa vzdelávacieho štandardu.
2. preverovať úroveň samostatnej práce žiakov – písomné testy, úroveň znalostí je vhodné hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov, súťaží či praktických zručností

Kritériá hodnotenia

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiaka
- pri priebežnom hodnotení prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť
- pri súhrnom hodnotení objektívne hodnotiť kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka,
- sústavným sledovaním výkonu žiaka,
- rôznymi druhmi skúšok /ústne i písomné/,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka.